

lepa hvala! Ne bodo se zgubili biserji, ki jih v tem listu hranijo. Prosimo, naj bi blagovolili nadalje še z večji gorečnostjo delati za Božjo čast in prid Slovincov v malim pa vender deleč segajočim vinogradu našiga lista (str. 200).“

Kakó naj učitelj poučuje, da doseže pazljivost in dobro disciplino.

Iz češčine preložil **Radoslav Knaflič**.

Najlepša podpora in podloga izdatnega pouka je dobra disciplina. Po tem, kakó umé učitelj buditi učencem pazljivost ter jo vezati na sé, se spozná, kakšen je on strokovnjak v svojem poklicu. Ako si umé učitelj ustvariti dobro disciplino, postane mu ves pouk igrača ter se lahko uveri, da mu učenci dobro vspévajo. Zato je treba, da si večkrat ogledamo pedagogiška in metodična načela ter se i po njih ravnamo.

1. Razdéli si učno tvarino na posamezne mesece. Na ta način dobiš jasni pregled ter ne preoblašaš učence s poukom.

2. Pripravi se dobro za vsak pouk. Učitelj si mora učno tvarino dobro osvojiti, tako olajša sebi pouk, a učencem učenje. Kdor se na pouk dobro ne pripravi, nalikuje kuharju, kateri donaša gostom nezačinjena jedila. Le dobro izvežbanemu in posebno nadarjenemu učitelju ni treba natančne priprave.

3. Skrbi, da si oskrbé vsi učenci takoj začetkom šolskega leta knjige in druga učna sredstva ter da jih imajo v redu.

4. Ne trpi, da bi učenci knjige in zvezke mazali ali celó trgali. Oboje mora biti snažno in čisto. Dobro je učencem 1. in 2. razreda v to svrho najmenj jedenkrat v tednu knjige pregledati ter skrbeti, da ne devajo v nje različnih podobnic in drugih reči, s katerimi se potem navadno pri pouku kratkočasijo in igrajo.

5. Učitelj naj zahteva užé od začetka, da mu učenci na izgovor dobro pazijo ter ga v odgovorih lepo posnemajo.

6. Pri pouku se ne daj obvladati od zmožnejših učencev, kateri se navadno sami na odgovor oglašajo. Nesmele, boječe in menj nadarjene učence vzpodbujaj z ložjimi vprašanji. Ako ti storé pogréske, popravi ljubeznjivo; ako odgovoré dobro, pohvali jih, a vedno jih napeljavaj, da se ti kmalu sami oglasé na odgovor; ináče bi ostali nesmeli in boječi ter bi se ti na odgovor nikdar ne oglasili.

7. Spoznavaj svoje učence! To je najglavnejše in najvažnejše diktaktično načelo. Zdravnik mora najpred storiti diagnozo (spoznati bolezen), ako hoče bolezen izlečiti, enako je učitelju, spoznati zmožnosti in značaj učencev, ináče bi taval po temi. Slabejšim in menj nadarjenim učencem daj pri izpraševanji več časa za odgovor, nego zrelejšim.

8. Rahel a varen postop bodi vsakemu učitelju zlato pravilo. Múdi se osobito pri prvem začetku.

9. V najnižjem razredu ponavljaj sleherno uro; kajti učenci elementarnih razredov ne morejo pregledati veče celote. Koncem posameznih mesecev ponavljaj obširnejše, da se prepričaš, kaj in koliko so se učenci naučili, česar so se ves mesec učili.

10. Vadi učencem spomin! Trajnost pridobljenega znanja je odvisna od jakosti spomina; kar ni v spominu, tudi ni v duši. Mi vemo samo to, kar si v spominu obdržimo. Pogostega ponovila je potreba; kajti otroci kaj radi pozabijo, kar so se naučili. Da se učencem razum jáči, srce žlahtní, a spomin izuri, je dobro, če se učé na pamet kratkih pripovedek in prislovic.

11. Naloge naj učitelj vedno marljivo in vestno popravlja.

12. Poučuj praktično! Pri mnogih šolah je največja napaka ta, da se učenci mnogo učé, a malo naučé. Hoče li se učenec naučiti govoriti, mora učitelj molčati. Govori li učitelj več časa in neprenehoma, utruji učence, izcrpi jim pazljivost in besede njegove postanejo prazni zvoki. S svojim širokim razlaganjem ne doseže ni toliko, kolikor bi dosegel, ako bi jih samo opozoril, a z druge strani prezre važni cilj pouka; kajti jemlje učencem priložnost, da bi se izrazili o tem, kar so uméli. Ako učitelj preveč govori, učenci malo mislijo in se malo naučé. Mnogi učitelj ima to pogreško, da v svojej navdušenosti neobičajno glasno govori enako razvnetemu pridigarju. Čemu ta krik, ta razvnetost? Hoče li s tem svojo navdušenost, svojo znanost i. t. d. učencem odkriti? Promatraj to svojo pogreško in uvidel bodeš, da s tem ničesar ne dosežeš. Takšna razvnetost je tudi zató negodna, ker kvari zdravje in je užé marsikoga utrúpila. Učitelj bodi v svojem govoru in vedéanju miren. Miren, prirojen, navadni govor, resnega značaja in z naglasom posameznih besed in bistro okó, katero pozoruje vsako gibanje učencev, je najboljšé sredstvo za vzbujanje pazljivosti in dobre discipline.

13. Ne trpi, da bi ti učenci pozno v šolo dohajali. Pride li učenec prepozno, ne vprašaj ga nikoli med poukom za vzrok, s tem se trati čas. Ako se je učenec po svoji krivdi zapoznil, sodi mu kazen po končanem pouku. Dohaja li navadno pozno, preiskuj vzroke ter se sporazumi z roditelji. Učenci naj prihajajo v šolo snažni in počesani.

14. Bodi prizanesljiv in varuj se nepravičnih kaznij. Z zapuščenimi, zanemarjenimi in revnimi učenci ravnaj po očetovsko, da jim ne žališ čuta ter da ti ne odrekó spoštovanja. Nasilje vpliva slabo na otročje srce; čim večjo je isto, tem večí biva upor, le proti srčnosti in ljubeznjivosti ni upora in brambe. Komur nestaje ljubezni, potrpežljivosti in vztrajnosti, ta si ne voli učiteljskega stana.

15. Pri čítanju navajaj učence, da čítajo vsi u duhu s čítajočim učencem. Po slabem čítatelju pokliči dobrega, da slišijo razliko slabega in dobrega čítanja. Slabejši učenci naj dohajajo vsaj trikrat na teden prej v šolo, kjer po navodu boljših učencev čítajo. Na višjej stopnji zahtevaj, da ti učenci vsebino berilnih sestavkov v lepem izgovoru in s svojimi besedami pripovedujejo.

16. Pri računstvu poučuj vsestransko in praktično, da si učenci v danem primeru zapopadeno resnico sami iznajdejo, da bi jo pojмили ter o njej soditi mogli. Primeri naj se jemljejo iz znanega obzora učencevega; kajti nič ni za manjše učence suhoparnejše od računanja s samimi števili. Z manjšimi učenci ni dobro vso uro računati; kajti otročja duša ne prenaša preobloženja. V višjih razredih obravnaj z učenci vsako računsko nalogo, še le potem jo daj izdelati na tabli.

17. Da si osvojijo učenci lepo pisavo, skrbi, da ti pišejo vsako nalogo ne samo čedno, temveč tudi kolikor možno po pravilih krasopisnih.

Dvanajst učiteljskih lastnostij.

Spisal **Jakob Dimnik.**

Prva in najpotrebnejša lastnost slehernega dobrega učitelja je ljubezen do otrok. Ljubezen do mladine je v gotovem pomenu etično-praktičen talent učiteljev. Kedor ne ljubi nedolžnih otročičev, naj se ne posvetí toli važnemu učiteljskemu stanu, in več koristi človeštvu, če postane navaden dninar, kakor vzgojevalec mladine.